

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Кафедра правознавства

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Адміністративне процесуальне право»

на 2020-2021 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 курс, 4 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Право»
Спеціальність	081 Право
Галузь знань	08 Право
Ступінь вищої освіти	Молодший бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Солдатенко Оксана Володимирівна
д.ю.н., професор,
професор кафедри правознавства

Контактний телефон	+38-050-662-35-03
Електронна адреса	sov@ukr.net
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Набуття та поглиблення знань і набуття практичних навичок щодо правових основ, сутності та особливостей суспільних відносин у сфері розгляду та вирішення суб'єктами владних повноважень публічно-правових спорів і діяльності адміністративних судів щодо їх розгляду.
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (лекції 18 год., практичні заняття 30/14 год., самостійна робота 42/58 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота. Підсумковий контроль: залік (ПМК).
Базові знання	Наявність знань з теорії держави і права, конституційного права, адміністративного права.
Мова викладання	Українська.

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none">визначати вагомість та переконливість аргументів в оцінці заздалегідь невідомих умов та обставин (ПРН 1);здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання (ПРН 2);проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (ПРН 3);формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми. Оцінювати	<ul style="list-style-type: none">здатність застосовувати знання на практиці у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях (ЗК-8);здатність до навчання з деяким ступенем автономії (ЗК-3);повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи (ФК-3);здатність до логічного, критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>недоліки і переваги аргументів (ПРН 4);</p> <ul style="list-style-type: none"> • давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю (ПРН 5); • використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин (ПРН 7); • володіти базовими навичками риторики. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло (ПРН 10); • вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних; демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності (ПРН 12); • демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права (ПРН 13); • застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки (ПРН 14); • надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях (ПРН 16). 	<p>діяльності (ФК-12);</p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність юридично правильно кваліфікувати факти та обставини (ФК-9); • здатність знаходити творчі рішення або відповіді на чітко визначені та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних (ЗК-10); • здатність до усного та письмового спілкування державною мовою (ЗК-1); здатність вільно володіти юридичною термінологією та основами юридичної техніки (ФК-10); • здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел, у тому числі з використанням сучасних технологій і баз даних (ЗК-4); • здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як конституційне право, адміністративне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право (ФК-5); • здатність до застосування норм матеріального і процесуального права при моделюванні правових ситуацій, окремих процедур (ФК-6); • здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації (ФК-11).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теоретичні засади адміністративного процесуального права. Позовне провадження		
<p>Тема 1. Поняття, особливості та структура адміністративного процесуального права. Публічно-правові спори.</p>	<p>Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.</p>	<p>Підготувати схематичне зображення класифікації норм адміністративного процесуального права: за змістом, за сферою застосування, за методом впливу.</p> <p>Написати тези наукової доповіді на тему «Основні ознаки публічно-правових спорів».</p>
<p>Тема 2. Поняття та принципи адміністративного судочинства. Адміністративна юрисдикція.</p>	<p>Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.</p>	<p>Розв'язати ситуаційні завдання:</p> <p>1) У вересні 2019 р. Центр зайнятості звернувся до суду з позовом до громадянина К. про стягнення незаконно отриманої допомоги по безробіттю. Позивач стверджував, що за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття відповідачу виплачено одноразову допомогу в сумі 2663 грн вже після того, як останній був працевлаштований, отже, не мав права на її отримання. Чи має розглядатися такий позов за правилами адміністративного судочинства? Обґрунтуйте свою позицію, посилаючись на</p>

		<p>норми чинного законодавства України.</p> <p>2) Громадянин Сирії Х. прибув в Україну в особистих справах й перебував на її території на законних підставах. Двічі за один рік він був притягнутий до відповідальності за ст. 45 та 46 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Державна міграційна служба України ухвалила рішення про примусове повернення Х. в країну походження. Х., мотивуючи тим, що за вчинені діяння він вже зазнав покарання і немає необхідності застосовувати до нього такий захід, як примусове повернення. Громадянин Х. захотів звернутися до суду з позовом про скасування рішення Державної міграційної служби України. До якого з судів загальної юрисдикції має звернутися громадянин Сирії Х.? Обґрунтуйте позицію суду щодо рішення по цій справі.</p>
Тема 3. Учасники адміністративних процесуальних відносин.	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	<p>Скласти схему «Поняття та класифікація суб'єктів адміністративного процесу».</p> <p>Скласти схему «Особи, які розглядають і вирішують адміністративні справи».</p>
Тема 4. Докази та доказування в адміністративному судочинстві.	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	<p>Розв'язати ситуаційне завдання: При вирішенні спору щодо заборгованості із заробітної плати перед секретарем місцевої ради суд поклав обов'язок доведення наявності такої заборгованості на позивача. Через те, що позивач не довів обставину заборгованості із заробітної плати суд відмовив у задоволенні позову.</p> <p>Чи правомірним є дії суду? Чим порядок доказової діяльності в адміністративних судах відрізняється від доказової діяльності в інших судах?</p> <p>Написати тези наукової доповіді на тему «Джерела доказів».</p>
Тема 5. Процесуальні строки та судові витрати в адміністративному судочинстві.	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	<p>Розв'язати ситуаційне завдання, із посиланням на конкретні норми чинного законодавства України: Позивач звернувся до адміністративного суду із позовною заявою про визнання протиправним рішення суб'єкта владних повноважень та його скасування. Суддя (після одержання позовної заяви) з'ясував, що до позовної заяви не додано документ про сплату судового збору. У позовній заяві відсутня інформація про наявність підстав звільнення позивача від його сплати. Яку ухвалу має постановити суд, вирішуючи питання щодо відкриття провадження у справі?</p> <p>Письмово обґрунтувати, посилаючись на конкретні норми законодавчих чи нормативно-правових актів України, розміри судового збору, встановлені на рік по справах, які розглядаються судами в порядку адміністративного судочинства.</p>
Тема 6. Заходи процесуального примусу.	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	<p>Зробити презентацію на тему «Заходи процесуального примусу».</p> <p>Написати реферат на тему «Проблемні аспекти застосування в Україні заходів</p>

		процесуального примусу в адміністративному судочинстві».
Тема 7. Позовне провадження. Форми адміністративного судочинства.	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Скласти позовну заяву за вимогами чинного КАСУ. Ознайомитися зі структурою та змістом Відзиву на позов. Написати сценарій дидактичної гри «Розгляд судом справи по суті».
Тема 8. Розгляд справи по суті.	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Зняти відеоролик на тему «Розгляд судом справи по суті» із залученням усіх учасників справи.
Модуль 2. Перегляд судових рішень в адміністративних справах. Виконання судових рішень. Інші провадження.		
Тема 9. Апеляційне провадження.	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Розв'язати ситуаційне завдання: Громадянка Л. звернулася до загального суду міста з позовом до міської ради (третя особа – Головне управління земельних ресурсів міської державної адміністрації) про зобов'язання видати державний акт на право власності на земельну ділянку. У судовому засіданні позивачка пояснила, що відповідачем та третьою особою їй безпідставно відмовлено у задоволенні заяви про надання земельної ділянки для будівництва та обслуговування житлового будинку. Представник міської ради проінформував суд, що позивачка вперше звернулася до них із даною заявою. У своїй відповіді рада запропонувала громадянці Л. надати додаткові документи, необхідні для вирішення питання про надання ділянки. Суд, розглянувши справу за правилами цивільного судочинства, позов задовольнив. Ухвалою апеляційного суду рішення суду першої інстанції скасовано, а провадження у справі закрито. Апеляційний суд свою позицію обґрунтував тим, що даний спір належить розглядати в порядку адміністративного судочинства, оскільки він носить публічно-правовий характер. Дайте правову оцінку позиції суду апеляційної інстанції. Скласти письмово апеляційну скаргу та заяву про відкликання апеляційної скарги.
Тема 10. Касаційне провадження.	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Розв'язати ситуаційне завдання: Верховним Судом відкрито касаційне провадження в адміністративній справі за позовом ТОВ «Сота» до суб'єкта владних повноважень про визнання протиправним і скасування рішення; третя особа без самостійних вимог – ТОВ «Лакма». Позивач подав заяву про відмову від позову й закриття провадження у справі. Яке рішення щодо такої заяви має прийняти суд? Скласти письмово касаційну скаргу на рішення суду першої інстанції та на ухвалу апеляційного суду.
Тема 11. Провадження за нововиявленими або виключними обставинами.	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Написати тези наукової доповіді на тему «Необхідні ознаки нововиявлених обставин». Розв'язати ситуаційне завдання: Рішенням окружного адміністративного суду відмовлено в задоволенні позову

		<p>громадянину С. до суб'єкта владних повноважень. Через три місяці після такої відмови Конституційним Судом України встановлено неконституційність закону, застосованого судом під час вирішення справи. У порядку якого провадження громадянин С. може звернутися про перегляд судового рішення?</p>
<p>Тема 12. Виконання судових рішень в адміністративних справах. Відновлення втраченого судового провадження.</p>	<p>Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.</p>	<p>Розв'язати ситуаційне завдання: Громадянин С. звернувся до суду з позовом, у якому просив визнати протиправними дії відповідача – суб'єкта владних повноважень. Відповідно до постанови окружного адміністративного суду в задоволенні позову відмовлено. Постановою апеляційного адміністративного суду позов громадянина С. задоволено повністю. Через два місяці з моменту винесення постанови до апеляційного адміністративного суду надійшло клопотання від громадянина С. про встановлення судового контролю за виконанням судового рішення у цій справі, оскільки відповідач безпідставно не виконував постанову. Чи підлягає задоволенню таке клопотання? Підготуйте доповідь на тему: «Умови Європейський суд з прав людини для виконання рішень суду щодо стягнення грошових коштів, в яких відповідачем є державні органи».</p>
<p>Тема 13. Проведення у справах про адміністративні правопорушення.</p>	<p>Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.</p>	<p>Розв'язати ситуаційні завдання: 1) Громадянин Ж. доставлений у відділення поліції м. Полтава за появу у громадському місці у п'яному вигляді. Він пояснив, що відзначав у ресторані своє 18-річчя. У процесі перевірки з'ясувалося, що шість місяців тому до громадянина Ж. було застосовано захід впливу «попередження», за розпивання спиртних напоїв у громадському місці. Визначте, чи присутня тут «повторність»? Який вид адміністративного стягнення може бути застосовано до правопорушника? Вкажіть орган/посадову особу, які уповноважені розглядати таку категорію справ. 2) Суд, з урахуванням обставин справи про дрібне хуліганство, серед адміністративних стягнень, передбачених санкцією ст. 173 КУпАП (штраф або громадські роботи, або виправні роботи, або адміністративний арешт), застосував громадські роботи на строк сорок годин, однак правопорушник ухилявся від виконання призначеного стягнення. Яким адміністративним стягненням у такому випадку суд має замінити відбування громадських робіт?</p>
<p>Тема 14. Неюрисдикційні провадження</p>	<p>Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.</p>	<p>Розв'язати ситуаційні завдання: 1) Кабінетом Міністрів України прийнято постанову, якою суттєво змінюються умови соціального забезпечення окремих категорій</p>

		<p>громадян України. У постанові вказано, що вона набирає чинності з моменту опублікування. Проведіть юридичний аналіз ситуації.</p> <p>2) Національним агенством з питань запобігання корупції ухвалено рішення «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів», який подано на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України. Яке рішення буде прийнято Міністерством юстиції України у такій ситуації?</p>
Тема 15. Дисциплінарні провадження	Обговорення теоретичного і практичного матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	<p>Розв'язати ситуаційні завдання:</p> <p>1) Слюсар ЖКГ О. отримав дисциплінарне покарання від начальника ЖКГ, яке було зазначено в письмовому наказі начальника ЖКГ і яке не було доведено до відома слюсара О. Останній оскаржив це рішення начальника ЖКГ до вищого начальника ЖКГ. Чи мав право оскаржити рішення начальника слюсар Я.? Назвіть стадії дисциплінарних проваджень у цій ситуації.</p> <p>2) Розв'яжіть ситуаційне завдання: Громадянин А. – лікар приватної лікарні, отримав догану за постійне запізнення на роботу від начальника обласного управління охорони здоров'я. Чи правомірно застосовано дисциплінарне стягнення начальником обласного управління здоров'я на громадянина А.? Який порядок накладення дисциплінарного стягнення в недержавних органах?</p>

Інформаційні джерела

1. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 6 липня 2005 року № 2747-IV // Офіційний вісник України. – 2005. – № 32. – Ст. 1918.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 року № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122.
3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галунько В., Діхтєвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. – 446 с.
4. Адміністративне процесуальне право : Навч. посібник / кол. авт. ; за заг. ред. Т. П. Мінки. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 320 с.
5. Ківалов С. В. Курс адміністративного процесуального права України. Загальна частина : підручник / С. В. Ківалов, І. О. Картузова, А. Ю. Осадчий. – Одеса : Фенікс, 2014. – 342 с.
6. Кузьменко О. В. Адміністративно-процесуальне право України : Підручник. К. : Атіка, 2014. – 416 с.
7. Адміністративне право України. Адміністративне судочинство в Україні : посіб. для підгот. до зовн. незалеж. оцінювання / [І. М. Балакарева, М. І. Белікова, І. В. Бойко та ін.]; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. – Харків : Право, 2019. – С. 134–188.
8. Адміністративне судочинство в питаннях та відповідях : навчальний посібник / за заг. ред. Н. Ю. Задираки, Є. С. Герасименка. – Київ : ВД Дакор, 2019. – 224 с.
9. Адміністративне судочинство. Процесуальні документи. Практичний коментар та зразки. – Київ : Центр учбової літератури. 2019. – 152 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо строків виконання та перескладання: завдання, які здаються з порушенням термінів без поважних

причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається з дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, наявність листка непрацездатності).

- Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати тільки під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>.

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1–8): обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті (8 балів); виконання навчальних завдань (8 балів); тестування (8 балів); самостійна робота (1 бал); поточна модульна робота (5 балів)	30
Модуль 2 (теми 9–15): обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті (7 балів); виконання навчальних завдань (7 балів); тестування (7 балів); самостійна робота (4 бала); (поточна модульна робота (5 балів)	30
Залік (ПМК)	40
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни